

Timothy Radcliffe: “Les persones continuen preguntant-se pel sentit últim de la vida”

Dij, 6/06/2019 per Catalunya Religió

(Lucia Montobbio/CR) El dominic **Timothy Radcliffe** ha estat aquesta setmana a Barcelona convidat per la Fundació Joan Maragall. Teòleg, professor de Sagrada Escripura a la Universitat d'Oxford, provincial dels dominics d'Anglaterra, i del 1992 al 2001 Mestre de l'Orde. El 2015 el papa **Francesc** el nomenar consultor del Pontifici Consell de Justícia i Pau. La seva predicació mundial l'ha fet a través dels llibres, que han estat traduïts a 24 llengües. I omplint auditoris arreu del món com va passar aquest dimarts a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna.

Ens rep a la Fundació Maragall amb aspecte amb el seu habitual cabell blanc desordenat i aparentment cansat. “Sabeu anglès?” és el primer que pregunta. Quan veu que tenim un anglès suficient per entrevistar-lo, se l'il·lumina la cara i ens saluda en to efusiu “Gràcies a Déu que sabeu anglès, jo no tinc ni idea de català, de castellà... només anglès”.

S'asseu i a la pregunta per cortesia de “com està?” respon de forma sincera. “Honestament, us he de dir que estic molt cansat, vinc d'Anglaterra, he dormit poquíssim, i després de parar aquí per fer la conferència, marxaré de seguida als Estats Units, estic enllaçant avions. Us sap greu que fem l'entrevista curta?”

Timothy, les persones venen a escoltar-lo, va arreu del món fent conferències. Com se sent amb aquest protagonisme?

Aquesta és una bona pregunta. Faig moltíssimes conferències, segur que més de 100 per any. Cada vegada que pujo a l'estrat per parlar, sento nervis. Abans de començar sempre em dic a mi mateix: “De veritat que puc oferir alguna cosa?” Tinc clar que un només té poder si les persones et donen poder. Quan parlo, els miro a la cara, als ulls, ells em responen amb la seva expressió i si tinc sort, els

faig riure... no precisament perquè parli castellà macarrònic, sinó perquè he encertat la tecla.

És veritat que vénen a escoltar-me, sóc el primer que em sorprèn. Quan passa això tens una gran responsabilitat, la història és que fas amb aquest poder. Hi ha persones que utilitzen el poder per dominar pobles, per exemple. Si tens poder és per a què el donis als altres, per a empoderar als altres. És un moviment bidireccional, les persones em donen poder en el moment que venen a escoltar-me, i jo els empodero a ells, els faig més forts. La qüestió és que sigui mutu.

Un governant americà que diu: "Gairebé tots podem suportar l'adversitat, però si vols provar el caràcter d'algú, dona-li poder."

Exacte.

Què és el que creu que les persones busquen en les seves paraules?

El que busquen en les meves paraules, i en la vida en general és la veritat, l'honestedat. Estem cansats d'escoltar a persones que parlen amb vaguetat. Busquen que algú els parli del sentit de l'amor, és difícil enamorar-se, busquen que els parlis dels reptes que té la societat, de les emocions, de les alegries, dels canvis, de la vida en família, de comprendre a l'altre, de la inseguretat on vivim, del problema per aconseguir habitatge, del problema per aconseguir feina... molts joves no tenen diners per poder comprar una casa. Així que crec que quan les persones vénen a escoltar-me, el que volen és que els expliqui la vida tal com és. En anglès tenim l'expressió "Tell it as it is". La gran temptació per als qui parlem davant del públic és començar xerrar amb paraules abstractes, que semblen elegants però que estan buides de significat.

Així, que insisteixo, el que es busca és que siguis honest. I també torno a la idea de la reciprocitat, només puc ser honest amb tu, si tu també ho ets amb mi. Cada vegada que faig una conferència comparteixo el poc que sé, i espero aprendre més dels que assisteixen. Aquesta és la millor sensació, tornar a casa sabent que has après una cosa nova.

Sabem que estàs cansat però et demanarem un exercici d'imaginació. M'agrada la imaginació. És important.

Ho és?

Sí, tothom té imaginació però no estem acostumats a utilitzar-la gaire. La imaginació ens fa veure les coses de manera més fresca. Els nens en saben molt d'això, poden convertir una capsa de cartó en un castell. Els adults, si no la utilitzem, ens quedem en la mateixa història de sempre.

Doncs imagini que Jesús torna entre nosaltres avui. Què faria? Què diria?

Potser el primer que faria seria assegurar-se de tornar sent invisible. I el segon que faria és el que ja va fer en el seu temps, ens preguntaria què vols fer amb la teva vida? No ens diria "vine, segueix-me, salvarem el món". Més aviat crec que em diria, "Timothy què vols?", "com et sents?", "com et puc ajudar?"

En aquest món modern, quina importància té la religió?

Les persones cada vegada són menys religioses, almenys a Anglaterra. Les persones sembla que són cada vegada menys religioses. Però al mateix temps, les persones continuen preguntant-se pel sentit últim de la seva vida. I la religió es basa en això, en preguntar-se quina és la finalitat de l'ésser humà, de ser aquí.

Tinc un bon amic que va ser director d'una escola molt reconeguda en Anglaterra, i mai m'ha dit si creu o no en Déu. Quan es va retirar, va fer una trobada per aplegar sis cristians i sis persones atees, el que volia era que el convencéssim d'una cosa o de l'altra. Vam tenir molt bones converses, meravelloses. Ell està casat i té 4 fills, i una de les preguntes que ens va fer era si aquest amor que sentia per la seva dona o pels seus fills el consideràvem com puntual o com a universal. Crec que les persones desitgem provar l'amor etern.

Així doncs, si l'església vol ser important en la vida dels seus fidels o de les persones en general, ha de ser capaç d'acollir aquests significats que es troben en el nostre dia a dia, en les petites coses, aquest amor quotidià que es trasllada a l'universal. Es pot trobar aquest petit significat vital també en activitats com el gust per la cuina, per cuidar del jardí, o trobar-se amb els amics de la porta del costat. Hem de donar la benvinguda a tots aquests petits significats. Hem d'estar amb la gent quan cuina, quan cuida del jardí, quan viatja... quan et trobes amb ells per gaudir d'una bona ampolla de Rioja. (riu) El que vull dir és que al final totes aquestes petites coses ens porten finalment cap a Déu.

I l'Església on queda en tot això?

Estem en una època d'incertesa, hem de fer una invitació valenta per seguir a Crist. La fe ha de ser transcendent per la vida de les persones.

La superficialitat, que sembla estar tan valorada avui, pot ser també una dificultat en la cerca de l'espiritualitat?

Aquesta és una gran dificultat, la globalització de la superficialitat. És el món dels significats fàcils i barats, un món ple de piulades, el món de Donald Trump (riu), és el món dels eslògans. I aquest món no és suficient per satisfer als qui l'habitarem. Només piulades i eslògans, un andwich massa petit per satisfer-nos.

Hi ha alguns que sembla que estan molt contents així.

Només podran sobreviure així per un temps petit. Si es troben travessant un moment difícil, buscaran més enllà, ens necessitem els uns als altres i també, com he dit abans, preguntar-nos pel sentit últim de la vida.

Com n'és d'important tenir bones converses?

Molt. Per tenir una bona conversa, sempre dic que has d'estar més interessat en l'altra persona que en tu mateix. Et pots plantar davant de l'altre sabent clarament què és el que vols dir, o bé, simplement pots deixar un espai obert on de sobte l'altre s'obri cap a tu i t'expliqui coses de les quals pots aprendre.

Els Dominics per exemple valoren molt la veu de cadascun de nosaltres, més enllà de la democràcia que existeix en la nostra ordre. Pensem que estant d'acord o en desacord, l'altre tindrà una paraula, un saber per compartir. També, una bona conversa és un diàleg en què ningú es pren massa seriosament, m'agrada que les persones es puguin riure d'elles mateixes i plegades. Com més diferents son les

persones, millor. Per parlar amb algú has de ser pacient, una bona conversa és divertida, et fa riure. Hi ha una altra cosa que m'ajuda molt en la meva fe, en la meva cerca, i és parlar amb l'altre sobre art.

Quin tipus d'art?

M'encanta parlar sobre pel·lícules, poesia, novel·les, música, sense importar-me de quina religió o quines creences té l'altre.

L'art ens uneix.

L'art ens uneix perquè a través d'ell s'expressa aquesta complexitat del sentit de l'ésser humà. Tot això requereix molta paciència. És necessari tenir temps. Anem sempre massa ràpids quan parlem amb l'altre.

Com ara, que només tenim 25 minuts d'entrevista.

(Riu fort) Està bé, us dono 26 minuts. En resum, em sento molt lligat i admirat a aquesta tradició del cor, com dic els llibres, la tragèdia, la música, l'art en general.

Ens pot recomanar un llibre?

Gilead, de Marilyn Robinson

I una pel·lícula?

De Déus i Homes, de Beauvois. L'he vist cinc vegades i no me'n canso.

Hi ha algun artista que t'inspiri de forma especial?

Clarament el poeta Seamus Heany, tota la seva obra.

I alguna paraula que t'emocioni?

"Souple". És una paraula que significa flexibilitat i bona relació amb l'altre. M'agrada com sona, la dibuixaria com si fos una espiral, amb dinamisme, com la vida mateixa.

Quan s'enfada més?

Quan trobo persones que s'indignen, es queixen i no fan res per canviar la situació on es troben. En anglès diem "*indignation is jealousy with a halo*". Significa que les persones reaccionen amb indignació davant de la debilitat moral de l'altre, i sovint el que passa és que estan geloses del que diuen sentir-se en oposició. Al mateix torn, neguen estar gelosos, i es situen en una posició moral superior.

(Mira el rellotge)

Només tenim tres preguntes més.

(Riu fort)

Perquè creu que les seves [reflexions](#) sobre l'homosexualitat van generar controvèrsia.

Hi ha persones que agafen a l'aire les paraules que dius i les malinterpreten. El que vaig dir és que Déu es troba en cada forma o manifestació d'amor que existeix. Cada persona ha de trobar el seu camí per estimar a l'altre. Els cristians hem d'estar oberts a acollir cada forma d'amor. Això no vol dir que estigui a favor dels matrimonis gais, que és el que es va interpretar. Quan les persones estan nervioses i tenen por, el que fan es malinterpreta. No vull que les persones s'espantin de mi, ni del que dic.

Quins reptes té el diàleg interreligiós?

L'exploració de qui sóc jo i de qui és l'altre pot significar tensió. Tensió entre la nostra identitat i la de l'altre que és la que hem de conèixer. Vivim en comunitats globals que apleguen a persones o a idees similars. La diferència existeix, és rica, si et fas amic de l'altre, poden passar coses meravelloses. Un dels reptes que té el diàleg interreligiós és aquest, la gestió de la diferència. La por a la diferència pot empoderar a corrents populistes, o a vessants com l'islamofòbia.

Quina missió creus que té ara l'ordre dels Dominicans?

Si volem compartir qualsevol cosa, la nostra fe, el nostre amor, els nostres pensaments, la primera cosa és no sentir-se superior a ningú, sinó estar al costat de les persones. La nostra vocació i missió com a religiosos està arrelada en la universalitat de l'amor de Déu, l'amor cap aquell que és diferent, l'amor cap als nostres germans, un amor ampli on hi càpiga tot i tothom, un amor universal.

Gràcies Timothy. Ja el deixem lliure.

(Riu, i només deixa de riure quan mira el rellotge, obre els ulls com taronges, i exclama)

Increïble, 26 minuts exactes. Gran entrevista, m'ho he passat molt bé!

“La fe en temps d'incertesa”, conferència a càrrec de [#TimothyRadcliffe](#). Avui hem compartit intenses reflexions durant un dia que acabem amb aquesta conferència pública.
pic.twitter.com/zvNnVCaobd

— Fundació Joan Maragall (@FJoanMaragall) [4 de junio de 2019](#)